

Johann Fecht

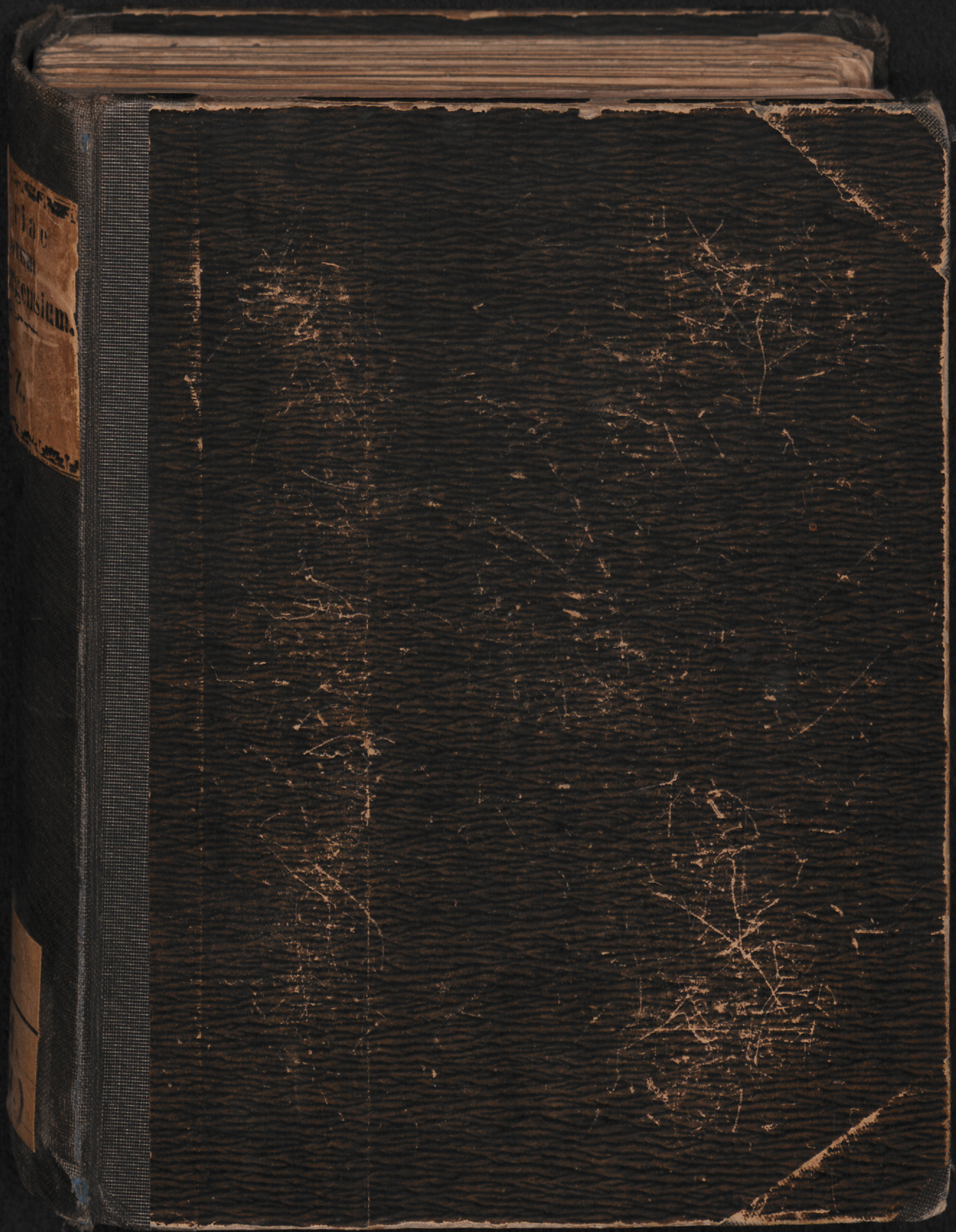
Decanus Facultatis Theologicae In Universitate Rostochiensi, Jo. Fechtius, D. & P.P. Cons. Duc. Adessor Et Districtus Rostoch. Superintendens, Suo & Amplissimae Facultatis nomine Ad Exequias ... Justi Christophori Schomeri, SS. Th. D. & Prof. ... Per maxima undiquaque merita gravissimi, Collegae, dum viveret, coniunctissimi, Praematura funestaque nobis morte erepti, Omnes omnium ordinum cives Academicos officiose ac amanter invitat : [P. P. Sub Sigillo Facultatis. XXI. Apr. MDCXCIII ...]

Rostochii: Wepplingius, 1693

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn755908074>

Druck Freier Zugang

KL-241(4)¹

Oldendorp: Warhafftige entschul-
dinge. Rostock, 1533

wurde aus dem Band gelöst.

Steht bei Rara -

KL-241. (4.) <SON>

bestrahlt 2000

DECANUS
FACULTATIS THEOLOGICÆ
In Universitate Rostochiensī,

JO. FECHTIUS, D.

& P.P. CONS. DUC. ADSESSOR ET DISTRICTUS
ROSTOCH. SUPERINTENDENS,

Suo & Amplissima FACULTATIS nomine,

Ad Exeqvias

VIRI MAXIME REVERENDI, AMPLISSIMI &
EXCELLENTISSIMI, DOMINI

JUSTI CHRISTO-
PHORI SCHOMERI.

SS. Th. D. & Prof. Primarii longè celeberrimi,
Consistorii Ducalis Assessoris & Districtus Mecklenburgici
Superintendentis,

Per maxima undiqvae merita gravissimi,

Collegæ, dum viveret, conjunctissimi,

Præmaturâ funestaqve nobis morte erepti,

*Omnes omnium ordinum cives Academicos officiosè ac
amanter invitat.*

Rostochii Typis JOH. WEPPLINGII, Univ. Typogr.

Reptus nobis est, Cives, ipso Palmarum festo, quo moestissimis de passione Servatoris nostri meditationibus immergi eramus, acerbâ immaturaqve morte, quod ineffabilem nobis moerorem doloremque attulit, JUSTUS CHRISTOPHORUS SCHOMERUS, æternum nobis nostræq; Academiae nomen. Is, ceu scitis ipsi & noverunt omnes, nec inficiabitur, nisi qui rerum nostrarum vel cum stupore quodam vel cum malitiâ sicignatus, in his sacrorum sedibus & bonæ mentis templo decus ac majestatem sustinuerat Theologici nostri confessus. Hic eo vivente caput suum efferebat, neq; quoad ipse supererat, quicquam ei ad summam felicitatem deesse videbatur, nisi ut his rebus nostris accederet perpetuitas. Obstitit summi justique Numinis voluntas, cujus aspera nonnunquam & plerumq; inexplicabilis lex est, ut quæ ad summum enisa sunt fastigium, majori, quam ascenderant, velocitate retro iterum labantur. In hoc verò viro, quid quantumq; possederimus bonorum, quam fecerimus ejus obitu felicitatis nostræ jacturam, non melius sciemus, quam si prius intellexerimus, quis ille, qualisq; per totam vitam fuerit, quem nunc in morte lugemus. Natus is est Lubecæ, ipso die solennitatis Paschalis, A. M DC XLIX. Patre NICOLAO SCHOMERO, Reip. primum Advocato & Procuratore, postea Consiliario Urbis Brunsvicensis, postremò U. J. Doctore & Reip. Lubec. Primario Senatore; viro tam recti æquiq; observante, ut memoria ejus & in remp. amplissima merita ad hodiernum usq; diem celebrentur. Matre SUSANNA, ex Amplissimo apud Hamburgenses atq; Holsatos Jure-Consulto, CHRISTOPHORO SCHLAFIO, prognatâ, magnarum virtutum, verissimarumq; laudum foeminâ. Avus Paternus ei fuit JODOCUS SCHOMERUS, Prædiorum ad Cathedralē Ecclesiā Osnabrugensem spectantium Inspector, Judiciiq; Kappelenis Secretarius. Avia Paterna, SOPHIA, NICOLAI KARNEBEKII, Mercatoris primarii Filia. Avus Maternus CHRISTOPHORUS SCHLAAFIUS, primum Senator & Secretarius Osnabrugensis, postea Ob religionis persecutionem exul & Secretarius ac Vice-Syndicus Capituli Cathedralis

lis Hamburgensis, nec non Practicus Provincialis in Holsatiâ judi-
 cii. Avia Materna, ANNA, JOHANNIS à LENGERKEN, Se-
 natoris ac Mercatoris Osnabrugensis Filia. Ingenium capiendis
 artibus & scientiis ap primè accommodatum in schola primum pa-
 triâ *Henricus Bangorus*, notarum ad Helmoldi Chronicon celebris
 scriptor, & *Hermannus Noziemannus*, excoluerunt Planè insitam
 naturæ vim & pectoris benè nati indolem recta institutio eri-
 git & in majus meliusq; provchit. Pubertatis deinceps annos
 egressus, summam spem, quam de eo jam puero omnes conce-
 perant, incredibili industriâ superavit. Nam Academiâ Kilonien-
 si A. MDCLXVII. insertus, MATTHIAM WASMUTHUM,
 Hospitem suum, SAMUELEM item REIHERUM & CHRISTO-
 PHORUM FRANCKIUM, tantâ animi contentione & veluti perti-
 naciâ audivit, ut & vivacissimo impetu & successu admirabili in o-
 mne præstantissimorum studiorum genus grassaretur. Sequentis
 anni fine, qvo juvenem proprii animi ferebat vigor, Wismariæ à
 STEPHANO MASIO Rabbinicæ literaturæ mysteria, quorum
 Theologus ille peritissimus fuerat, ita imbibit, sibi qve cognita red-
 didit, ut jam antecedere commiltiones suos, cæterisq; omnibus
 elegantioris literaturæ varietate eminere crederetur. Quare &
 A. MDCLXIX. præmium industriæ suæ, stipendium Schabbe-
 lianum, à DAVIDE GLOXINIO & HENRICO SCHABBE-
 LIO, Jure-Consultis, eximium promovendorum studiorum in-
 strumentum, est consecutus. Profectus hinc, ne uno loco omnem
 conqvisivisse eruditionem videretur, ad Academiam Giesſenam,
 Theologica præcipuè studia, quæ excolenda admonitus, ob amif-
 sam ante ipsum natum duplicem sobolem, parentum voto liberi-
 tissimè acqvievit, suscepit, provehere latius doctoribus viris
 supra omnem laudem positis, PETRO HABERKORNIO, JO.
 NICOLAO MISLERO, MICHAELE SIRICIO & JO. LUDOV.
 HANNEKENIO, cujus præsidio in defendendâ conscriptâ à se
 de Pœnitentiâ Disputatione usus est, summâ curâ industriâq; con-
 tendit. Quamqvam enim nec Philosophorum Scholas, FRIDERI-
 CI præprimis NITSCHII Mathematicas acroases, neglexerit, in
 ipsaq; Cartesiana Philosophiæ arcana curiosâ ingenii sui subtilita-
 te penetraverit, id tamen eâ fecit prudentiâ, ut disciplinas quas.

eunq; è rationis humanæ fontē præmanantēs, sub Theologiæ im-
 perio retineret, ne forte, dum ipsam omnium scientiarum domi-
 nam expeteret, inter servitia atq; ancillas ejus nimium obhare-
 sceret, aut iisdem benigniores præbendo aures, reginæ majesta-
 tem concluderet, pollueretq; pulchritudinem. Tantus autem ju-
 venem sciendi ardor, tanta, ut ita loquar, intemperies tenebat,
 ut A. MDCLXXII. uno assumpto fidoq; comite, universam Ita-
 liam, Galliamq; peragraret. Visæ ipsi eo in itinere Venetia,
 Lauretum, Roma, Neapolis, Florentia, Bononia, Mediolanum,
 Lugdunum, Lutetia Parisiorum, urbesque aliæ. Compellati
 viri omnigenâ eruditione celebres, quos inter MANFREDI SE-
 PTALII, Canonici Mediolanensis, mista cum ipso colloquia, vehe-
 menter eundem recrearunt. Explorati & Romanæ & Orienta-
 lium & Gallicanæ Ecclesiæ ritus. Perlustrata Scholæ, è quibus &
 vetustate & latâ nominis fama Sorbona, itemq; Bibliotheca, è qu-
 bus Vaticana extollere præ cæteris caput illi videbatur. Collectis è
 literariâ hac peregrinatione rarissimis animi divitiis, per Argento-
 ratum, Spiram, Heidelbergam, ad Academiam Gießenam redux,
 majore impetu, quam antea unquam, in studiorum voluptates in-
 volavit. Neq; contentus, intra Theologiæ spatia consistere, fla-
 grantem variâ eruditione animum in ipsa etiam, egregia illa & verè
 nobilia, juris utriusq; scita, totum immisit; arbitratus, Mo-
 ralis se Theologiæ scriptores, (cui disciplinæ accuratius exco-
 lendæ jam tum mentis suæ propositum adposuerat) isthoc
 præsidio & evolvere felicius & intelligere facilius posse. Ex quâ
 re postmodum in concreditis fidei suæ functionibus duplicem sen-
 sit fructum. Nam in Ecclesiastico, quod communi Serenissimo-
 rum DUCUM MECLENBURGICORUM nomine Rostochii ex-
 exercetur, judicio, quod veteri lege alternis annorum vicibus primi
 utriusq; DUCIS, Güstroviensis & Sverinensis, Theologi dirigunt,
 non minore, quam magni nominis Jure-Consulti, qui eidem assi-
 dent, dexteritate isthoc officio fungi, processui in causis etiam gra-
 vissimis ponere modum, sententias ad legum præscripta exactas
 ferre, componere ad Acta, ceu vocant, relationes, ceteraq; fa-
 cere omnia noverat, quæ illustres juris scientiâ & usu rerum sa-
 cerdotes. Nihil opus nostrâ affirmatione. Ipsi vos, qui ex Pro-
 fesso

fessorio ordine in Amplissimo illo confessu ex illius ore pependi-
 tis, testes estis hujus rei uberrimi. Ansim asserere, plures creari juris
 Doctores, qui vel in legum notitiâ vel fori actionibus paria cum
 ipso facere nunquam potuerint. Quare & subditis Conlitorii ju-
 risdictioni hominibus, ubi opuserat, jus dicere & obortas inter
 ipsos lites causasq; dirimere; in publico etiam auditorio Pro-
 fessoris justitiæ personam frequenter induere & quas pro inaugu-
 rali disputatione proposuerant, theses tantâ eruditione convellere
 sciebat, quantâ illi, qui per totam vitam in illo studio fuerunt ex-
 ercitati. Jam specimen illud Moralis Theologiæ, quo vera & na-
 turalia omnis juris atque honestatis principia breviter eruuntur,
 quod octo disputationibus constans in lucem ab illo productum
 est, quid ex jure civili lucis perfectionisque acceperit, non est, ut
 operosè dicam. Ipsa solidi subactiq; scripti lectio cuilibet faciet fidē.
 Non veretur equidem consummata eruditionis Jctus, CASPAR
 ZIEGLERUS, principio Dissertationis Justinianæ de Clerico
 Renitente, seu muneris Ecclesiastici fugâ, adseverare, *post sacrum
 codicem ex jure potius civili, quippe ex veterum scriptis in unum cor-
 pus ab Imperatore Justiniano collecto, magnaue circumspectione plera-
 que omnia proponente, quam ex hodiernorum Moralistarum libris, pe-
 tendam esse conscientiarum informationem.* Quod si justo indulgenti-
 us dictum sit, id certè controversiâ caret, inter præsidia consti-
 tuendæ Theologiæ Moralis jus civile non infimum obtinere lo-
 cum. Specimen certè SCHOMERIANUM à summi nominis
 viro, SAMUELE PUFENDORFIO, tanti factum esse accepimus,
 ut in illo scriptionis argumento cæteris, quæ edita passim à viris
 etiam doctissimis fuerunt, præripere palmam omnium incorruptè
 arbitrantium judicio statui meritò debeat. Credimusq; si & cæte-
 ra ex Divino viri ingenio illi operi accessissent, tum demum nu-
 meris suis perfectum Moralis Theologiæ corpus, quo nos destitui
 liberrimè fateri debemus, nos habituros fuisse. Sed redeamus
 ad id, unde sumus digressi. Anno MDCLXXIV. Gießam
 suam, tantopere sibi adamatam, quæ juveni, vix viginti &
 sex annos habenti, raræ eruditionis admiratione, ante
 quam discederet, potestatem obtulit, ad summum in Theolo-
 giâ decus adscendendi, reliquit, & instituto per Helmstädtium,

Wittebergam, Lipsiam, Jenam atque Erfurtum itinere, in pa-
 triam tendens, Homileticis primum animum adplicuit, mox pe-
 regrinationis dulcedine inelcatus novo itineri se dedit, Belgico
 atque Anglico, A. M. DCLXXV. Vix dici potest, quantum ipsi,
 qui jam eximiam planè in studiis Theologicis perfectionem fue-
 rat adeptus, lustratio Bibliothecarum, quas stupet orbis,
 Bodlejanæ, Cantabrigienfis & privatæ Judæi Abendanæ, profue-
 rit, quantum ex Episcoporum Theologorumque Anglicanorum, eâ
 ætate super æthera notorum, consuetudine in omni doctrinæ ge-
 nere; EDUARDI in primis BERNARDI, Saviliani, cui per convictum
 & quotidia colloquia familiarior redditus est; quantos sibi sci-
 entiarum thesauros in indagandis Belgarum Britannorumque
 æternis infinitisque contentionibus, quantum historiarum de
 vario regiminis Ecclesiastici, diversissimorumque in unâ religi-
 one rituum, genere, de internecinis inter eosdem bellis, de
 conquisitis reconciliationis mediis, & innumeris talibus, com-
 paraverit. Comparent opes istæ maximè in libro, quem de
 Collegiatis, tam orthodoxo quam heterodoxo, inscripsit, in
 quo, quid de privatis exercendæ promovendæque pietatis Col-
 legiis, omnis ætatis, omnisque religionis sectarii, ii in primis,
 qui in Bataviâ, tanquam cancer in venusto corpore, mag-
 no numero insident, tradiderint, eo ordine disseruit, ut & dif-
 fusa atque admirabilis de fatalibus istarum nationum certami-
 nibus cognitio & acre solersque judicium, de Collegiis illis
 latum, in precio sit apud omnes, qui citra affectum de institu-
 to, ad illorum imitationem, ex aliquo tempore nostris eti-
 am Ecclesiis se insinuante, arbitrari contendunt. De quo in
 Præfatiunculâ brevi aphorismo sententiam suam aperit. *Col-
 legialem docendi modum, a jens spernendum non esse duco, si ab usum po-
 terit & discordiam docentium evitare; id verò si obtineri nequit, ea
 via eligenda est, quâ veritati pariter & paci prospicitur: Si & filiali
 amore DEUM & fraternum nos invicem prosequimur, omnes pariter con-
 cordibus studiis pro incremento Ecclesiæ laboremus, ut character ve-
 rorum Christi discipulorum undique c'uceat, neque post plures alias
 tragedias ipsa quoque Pietas nobis nunc harescos denominationem faciat.*
 Sed de istis quidem hætenus. SCHOMERUS verò noster post
 acqui-

acquisitam ferro labore incredibilem in omni disciplinā scien-
 tiam, post peregrinationes tam varias, tanto cum fructu peractas,
 ad has Athenas nostras accedens, ingentes illas dotes eruditio-
 nis ac ingenium, maturā exercitatione subactum, inclarescere
 in hac nostrā Rep. literariā voluit. Habitā ad d. XXIII. Augusti
 A. MDC LXXVII. Inaugurali *de objecto adorationis religiosæ* Dispu-
 tatione, cujus actus immortalis gloriæ Theologus, AUGUSTUS
 VARENIUS, regebat, deprehensum est, omnes eundem Theo-
 logiæ scopulos & controversiarum aspera, assiduo sudore &
 nunquam remissā animi curā, ita pervasisse, nihil ut jam deesset
 ei ad summæ eruditionis apud omnes existimationem, neque sub-
 trahi ei ab Academia nostrā ea præmia posse, quæ virtuti ejus
 jamdiu debebantur. Repeto VARENIANA ex Programmate
 verba: *ad examen solenne admissus pietatem, modestiam, ingenium,*
diligentiæ ac exercitii limā, doctrinæque præceptis, in usum salubrem
sepositis, linguarum quoque, Theologo partim necessariorum, partim
decorarum, cognitione probè excultum, & quod caput est, quacunque
Theologiæ parte pectus non tantum benè preparatum, sed & instructissi-
um, judiciumque in re Theologicā accuratum, sic satis egregiè proba-
vit. Quā in re nisi singularem Divinæ providentiæ in hanc scho-
 lam nostram favorem sentiamus, quæ isthac occasione illam in
 hoc viro artium, quibus penitus penitusque fuit intinctus, va-
 rietatem, illud scientiarum instrumentum multiplex, quod ad-
 mirationi hætenus maximis viris fuerat, asserere volebat, nā
 pietatis nostræ officio nos deesse dicendi simus. Igitur ut maxi-
 mis animi virtutibus eminebat: ita & consecutus brevi dignita-
 tes maximas est. Nullam tamen per ambitum, per impotentia-
 am, per libidinem. Oblatas, quousque aliorum luminibus &
 honori obstruere videri poterat, recusavit, nec nisi pudenter &
 verecundè accepit. Prætulit autem cæteris, ad quas aditus ei
 patebat, functionibus Academiam. Noverat, luculentam esse
 & gloriosam Professorii ordinis vitam. cum in iis occupata sit
 studiis, quibus sine ambitione, sine prensationibus, æterni no-
 minis fama paratur. Postquam Theologiæ Professionem A.
 MDCLXXX. à Serenissimo Duce, CHRISTIANO LUDOVICO
 Medlenburgico, ipsi oblatam, suscepit, cui Ecclesiarum in distri-
 ctu

ctu Meclenburgico cura atque gubernatio, sessio item in sanctio-
re Senatu adjuncta erat, prima ei curafuit, ut Divinae veritatis
sensum planè illibatum incorruptumque indueret animo, atque
retineret constanter & intrepidè, contraque hæreticorum petiti-
ones omnis generis & machinas fallatorum improbas, fortissi-
mè & ad extrema usque spiritum vindicaret. Documento
sunt pauca quidem, sed edecumata eruditionis, edita ab eo in
publicum, scripta, quæ inter de Collegiatisimo tam orthodoxo
quam heterodoxo Disputationes quatuor & Specimen Theologiæ
Moralis, ante à nobis memorata, eminent. Nam *Affertionem
Endoxam Fidei Christianæ de Spiritu Sancto, contra novam & antebac
inauditam heresin, sub schemate Problematis paradoxo nuper in lucem
protrusam*, cujus auctor Christophorus, Christophori F. Sandius
est, Arianæ Sectæ subtilissimus pariter & acerrimus defensor,
nondum publicis officiis initiatus, privato labore, communica-
tisque cum clarissimis viris, D. SAMUELE POMARIO, D. ABR.
HINKELMANNO, D. THOMA HOENSTEDIO & D. ME-
NONE REICHIO, consiliis, composuit. In quo ipso tamen va-
stum ingenium & admirandam posteris induitriam & tot lin-
guarum scientiam & exactum sacrarum Literarum scrutinium
& solidum de antiquitate iudicium, ubique conspiciendum præ-
buit. Testabuntur verò de sano viri per omnes Theologiæ
partes sensu amplius, quæ mox propitiâ fortuna edenda reliquit
in scriniis, immortalia laudis & artis pignora, quæ supra omnem
commendationem nostram assurgunt, quæ æternitati deposuit,
donec sapientiæ erunt aut cultores aut patroni. Pleraque verò
maturioris sublimiorisque meditamenti & prorsus ex eo genere,
quæ animas humiles & veræ eruditionis egentes arceant ab in-
gressu, nec pateant, nisi quibus interiora doctrinarum myste-
ria recluduntur. Admorus postea A. MDCLXXXV. primæ Pro-
fessionis, novo dignitatis augmento ad novam in officio industri-
am, fidem, dexteritatem se persensit incitari. Itaque ad lingu-
las officii partes curam, labores, vigilias, nunquam segnes,
nunquam defessas attulit. Dei se gerere vicem, tanquam pro-
curatorem aliquem, ei reddendas olim administratæ familiæ ra-
tiones, ut hero ac auctori, probe semperque recordabatur. Af-
firma.

firmamus vobis, Cives, nihil esse ab illo, siue Divinas interpre-
taretur Scripturas, siue controversiarum abdita referaret, siue
enuclearet morum disciplinam, siue aperiret Ecclesiæ historiam,
in parte ullâ prætermisum, quod quisquam acerrimo ingenio,
pertinacibus studiis, optimâ doctrinâ, maximo usu cognitum,
proponere aliis & tradere poterat. In explicando sacrorum sen-
su non alienâ tantum fide ingenioque nitebatur, intelligentiam
rerum ex interioribus textus recessibus & propriæ mentis so-
lertiâ, quæ exquisita ei fuit, scrutabatur. In tractando omnem
verborum pompam atque eruditionis febriculosam ostentatio-
nem averfabatur, naturæ quodam rigore à πολυλογία alienus,
sed gravitatem sensuum ac rerum, in solidos nervos contractarum,
frugalitatem ita tenaciter amabat, ut nidor aliquis ex oratione
ejus, non puridus, neque affectatus, exurgeret. In consiliis tanta
SCHOMERO prudentia, tanta animi perspicacia, tanta dijudican-
di promptitudo, ut hoc ei donum rarissimo exemplo quasi propri-
um fuerit & peculiare. Nulli ei griphi, nulli casus incogniti ino-
pinative erant, omnes omnino latebras perrumpebat, solvebatq;
singula admirabili dexteritate, penè ut ad hoc natus factusq; esse
videretur. Tam celeriter arripuit res, specie sæpe dissitas & nume-
ro infinitas, tanquam genio suo cognatas & consentaneas, ut ve-
rosimile suo exemplo reddiderit quorundam veterum Philoso-
phorum opinionem, qui res intellectu apprehendere nihil aliud esse
docuerunt, quam reminisci & recordari. Tanta ei in omnibus
facilitas, ut per solum sæpe & aliud agendo plus effecerit, quam alii
improbo & pertinaci labore. Sensu edocemur, Cives, ingenia,
licet magna & felicissima, non tamen facile, nisi in uno fere excel-
lere. Si quis sit, qui universalem quandam variarum rerum scien-
tiæ eadem perfectione in unum conjunxerit, inesse in hoc quid-
dam admirabile & prope Divinum, omnes rectè existimant. Id
SCHOMERO nostro obtigisse, nemo eorum, qui eundem peni-
tius noverat, inficiabitur. Quæ singula mirari solemus in aliis,
ea junctim in eum confluxerant. Nam & Philosophiæ, veteris at-
que recentioris, omniumque, quæ ei ex variarum sectarum genere
adhærent, perplexitatum, & controversiarum Theologicarum,
si ad ultimas etiam earum minutias & subtilitates progrediamur, &

linguarum, cum orientalium, Hebrææ, Chaldaicæ, Syræ, Rabbini-
 nicæ, tum exoticarum, Anglicæ, Gallicæ, Italicæ, Hispanicæ,
 (Danicam etiam adjunxit) quas omnes ego, quod bonâ fide refero,
 eundem legentem & interpretantem his oculis meis conspexi, ne
 quid de Græcâ Latinave dicam, & Antiquitatis totius, sacra &
 profana, ejus cum primis, quæ in Synodicorum canonum curationi
 notitiâ consistit, quos quasi singulos in numero habebat, & Hi-
 storiam recentioris, cum literaria tum religiosæ, erat ad admirati-
 onem usque peritus. Nec quidquam literarum, quod vel ad sacro-
 sanctæ Theologiæ nostræ decus, vel ad ejusdem perfectionem &
 majestatem faceret, non dicam, intactum reliquit & inexpertum,
 sed curiosa felicitate intempe penitissimeque imbibit. Mathematicas
 etiam disciplinas, ipsa sublimitate suâ plerisque aliis impervias, ita hau-
 sit, ut de difficillimis quæstionibus cum earum artium magistris
 promptè, subtiliterque & solidè contenderet. Quibus componen-
 dis exarandisque manum adposuit, vulgaribus doctorum meditati-
 onibus superiora sunt & ad eruditæ antiquitatis gloriam adspirant,
 nec verborum lenociniis & inani fucis, sed in affectatâ simplicitate
 & naturali pulcritudine decurrunt. Quæ legenti incertum est,
 felicitatem ingenii, an judicii pondus & gravitatem prius admireris.
 Inusitatæ hæc dotes, quas in pectore ejus collocaverat cœli beni-
 gnitas, quibus non ad pompam aut speciem usus est, sed ad DEI
 gloriam, ad usum, ad vitæ commoda, obscuræ aliis esse haud potu-
 ere. Quare & ante quadriennium ad Academiam Livonorum
 Dorpatensem, ut in eâ Cancellarii dignitatem sustineret, & ante
 biennium ad celeberrimam illam, invicti Herois, *Martini Lutheri*,
 ore calamoque consecratam, quæ ad Albim Wittebergæ floret,
 futurus inclyti Theologi, D. JO. ANDRÆ QVENSTADII, suc-
 cessor, expetitus, immo vocatus est. Veruntamen indulgentissi-
 mi PRINCIPIS, FRIDERICI WILHELMI, quem Deus amet,
 cuique æternum bene esse jubeat! inusitato in hanc matrem no-
 stram favore retentus est. Ut quæ supersunt, vitæ SCHOMERIA-
 NÆ persequamur, Rectoratum Academiæ nostræ semel, sed in
 alterum semestre præter ordinem prorogatum, Decanatum Fa-
 cultatis Theologiæ frequenter obivit. Quos honores ita gessit, ut
 & intemerata erga Academiam fides & rerum gerendarum peritia
 ac

ac prudentia planè singularis, (quæ æquidem in tenebri per-
 caccissimorum unquam cessit) ex omnibus ejus negotiis eluceret.
 Doctores Theologiæ creavit WILHELMUM PETERSENIUM,
 JO. NICOLAUM QVISTORPIUM. Magnorum Parentum in
 eadem officia jam nunc successurum Filium, JOANNEM HIE-
 RONYMUM LOCHNERUM; denique ultimo osculo & me do-
 ctorem, citra ullum ad se redundans commodum, quod pertinaci-
 ter spreuit, salutavit. O utinam & ipsam tot rarissimarum virtu-
 tum spiritum in me potuisset transfundere! Licentiam adsumen-
 di supremos honores ab illo acceperunt GODLOB FRIDERICUS
 SEELIGMANNUS, vir, ipsius SCHOMERI encomio, *non minus*
moribus gravis ac modestus, quam eruditione & facundia non vulgari pol-
lens; & JACOBUS WINNEMERUS. Pro eodem gradu con-
 sequendo sub ejus præsidio disputavit JACOBUS DORNKREI-
 L AB EBERHERZ. In publicis prælectionibus, scholisq; privatis, quic-
 quid usquam solidæ eruditionis est, non minore fide quam diligen-
 tiâ tradidit. Eos, qui convictu ipsius utebantur, tanquam filios
 suos habuit; idq; dedit operam sedulo, ut quod lex XLVII. Sta-
 tutorum Facultatis nostræ à Theologis requirit, *in studia, vitam ac*
mores eorum, qui sanctæ disciplinæ sese consecrarunt, quantum fieri posset,
inquireret, de methodo studiorum probè informaret & ad scrinium verbi
Divini atq; serium pietatis exercitium per gratiam Dei suscitaret fideliter.
 Conjugem duxit A. M. DCLXXXIII. ANNAM CATHARINAM,
 BERNHARDI VETTENII & ANNÆ ELISABETHÆ BORNE-
 FELDIAE Filiam, quam incredibili studio, amore, sanctitate,
 quod & summis maximisq; virtutibus merebatur illa, complexus
 perpetuò est. Cui matrimonio nihil felicitatis nisi sola diuturnitas
 defuit. Decessit enim illa in quarto puerperio, ingenti & prope
 intolerabili cum mariti dolore, XXIII. Nov. A. MDCLXXXIIX.
 postquam eidem genuisset NICOLAUM BERNHARDUM, SU-
 SANNAM MARGARETHAM, ANNAM ELISABETHAM &
 CATHARINAM LUCRETIAM; è quibus tamen sola SUSAN-
 NA MARGARETHA, ipsis Calendis Junii A. MDCLXXXV.
 in lucem edita, superest. Hanc Filiolam suam, unicam illam, illam
 blandulam, illam delicatulam, illam ipsâ formositate formosio-
 rem, ipsâ dulciorem dulcedine, prudentiâ antevertentem annos
 virtute adultæ æquantem, amavit meritò, ut oculum suum, ut vi-

scera sua, ejusque salute & curâ, quam incomparabili virginum
pari, Sororibus suis, ut & reliquam familiam universam, commisit,
nihil antiquius habuit unquam, aut prius. Cujus frugi indoles ita
Parentis præcepta prompto faciliq; obsequio imbibit, ut illius illa
sapientiam, pietatem, modestiam, exactissimâ jucundissimâque
immagine olim sit repræsentatura. Nunc ad excessum tanti viri
venio, quamquam si hic lacrymis lingua, mens dolore oppressa,
conticescerent, venia nobis ab omnibus deberetur. Nam in
summo dolore animus noster sæpe sibiipsi succumbit & quicquid
langvor agrè effert, involvere silentio amat. Si tamen muti &
elingves forent omnes, me saltem non sineret quiescere pectus meum
& summus in defunctum affectus. Convocaverat die XXX. Martii
ordinis nostri RECTOR Academiae Senatuum, quem præsentia sua
& SCHOMERUS cohonestavit. Eadem die sub vesperam conven-
tum in Consistorio est, de sententiis sequenti die ferendis delibera-
tum. Querebatur de nescio quo corporis langvore & faucium
vocisque asperitas latentem ægritudinem prodebat. Reversus do-
mum acri frigore, quod æstus quidem, sed paulò moderatior, in-
secutus est, tentabatur. Nihil metuebat adverti, cum corpus ei à
naturâ contigisset solidum, valetudo de cætero firma & adversus
quaslibet concussionem durans. Nec malitiam morbi sentire in-
tegrum erat, nisi ex ciborum fastidio & virium infirmitate. Quæ
cum indies caperet incrementa, consultus experientissimus Me-
dicus, D. GEORGIUS KUSSIUS, vitæ sensit periculum, petiitque
sibi adjungi, cuius mutuo consilio operaque vis morbi posset infrin-
gi. Accessit ex Professorio ordine D. JO. ERNESTUS SCHA-
PERUS, medendi, quâ excellit, arte & providâ curâ opem laturus.
Sed tueri nonnunquam valetudinem & pelleri morbos medicina
potens est, at producere vitæ terminum & æternitate donare mor-
tales non potest. Quare ordinis supremæ voluntatis curis, ad
Deum conversus SCHOMERUS, cui in vitâ summâ religionis pu-
ritate adhæserat, quem simplici defecatoque animi studio semper co-
luerat, peccata sua submissa pectoris contritione, quam & quinto
quolibet hebdomadis die voluntario jejunio testatus erat, confessus,
sacrosanctæ cœnæ Dominicæ viaticum, à Confessionario suo,
D. SIMONE HENNINGIO, (quem virum ob accuratam erudi-
tionem & pientissimi animi integritatem maxime semper æstima-
verat

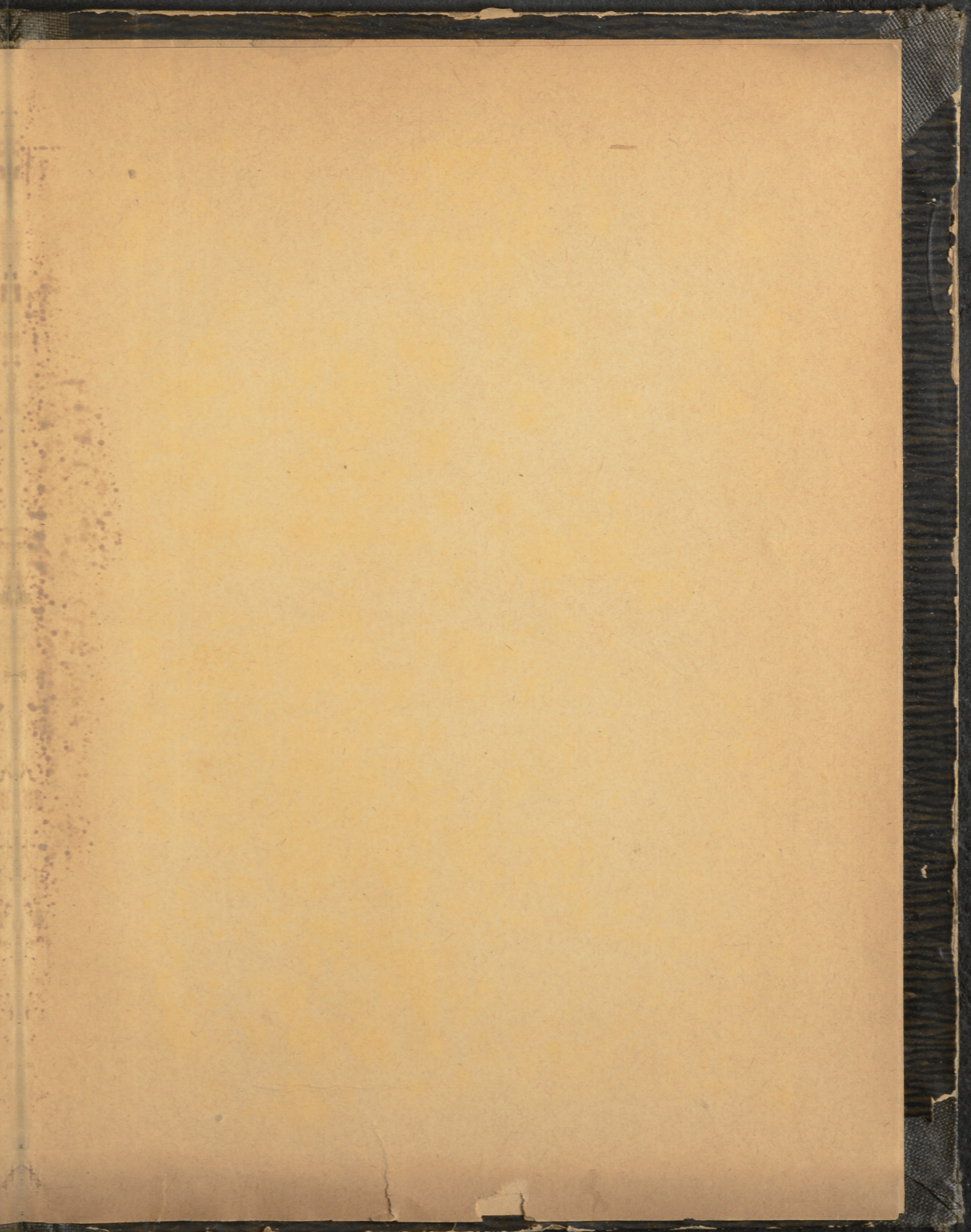
verat,) devotissimâ animi reverentiâ, mox horam obituras extre-
mam, accepit. Reddidit Servatori suo, cuius merito immotâ fidu-
ciâ innitebatur, animam intra horam sextam & septimam pome-
ridianam, IX. die Aprilis, A. MDCXCIII. Ita finitus est florentis-
simâ integerrimaqve ætate Theologus, verè eximius, verè con-
summatus. Non ideò eundem communi hominum sorti nume-
roq; eximimus. Dum corporum sensibus premimur, aliis quidem
alia vitia, alii defectus, sed omnibus tamen aliqua adhærent. Si
quid humani non unquam passus est SCHOMERUS noster, qui
humani à se nihil unquam alienum putavit, meminisse debemus,
in præstantibus viris magnarum virtutum interventu vitia pen-
sari. Malevolorum est, hominem non ab eâ parte adspicere,
quæ melior est, sed muscarum instar rebus scabris insidere, præter-
volare nitentia & glabra. Morbum furoremqve sapit, violare
hulstres animas acerbis sermonibus & laceßere mortuorum vir-
tutem. Feret aliquando incorruptum iudicium posteritas & in-
genuis mentibus decus rependet ex vero. Interea tanti viri obi-
tu capitalis nos afflixit plaga. Præcipuum Academiæ nostræ lu-
men, quod unicum spes nostras, nubilas satis & obscuras, illustra-
re posse videbatur, extinctum est. Eone devenisse res nostras,
ut cum hæc Academia ex suis concussionibus reflorescere, cum
Theologica studia, sana illa & salubria, ad pristinum redire nito-
rem deberent, tantæ rei spes ac tam grande præsidium in unius
viri capite amiserimus? Idne restare unicum, ut post accepta hoc
atqve superiori anno consummatissimorum in omni doctrinæ ge-
nere Jureconsultorum, JACOBI LEMBKENII & JOANNIS
FESTINGII, funera, & Theologorum nostrorum princeps e me-
dio excederet? Nimis gens MËCLENBURGICA felix & super-
ba summo Deo visa fuit, si propria hæc nobis bona fuissent & per-
petua. Obstupescimus ad Divini fati rigorem & supremi Numinis
de rebus nostris iudicium iratum planè sentimus & in nos quadam
quasi indignatione accentum. Si enim favere Numen rebus no-
stris jure existimamus, cum excellentes ingenio, doctrinâ, virtu-
te, viros Rebus publicis, Academiis, Ecclesiis, immo humano ge-
neri elargitur; quidni sentire debeamus, eundem a nostris
commodis & alienato animo esse, cum eosdem nobis subtrahit?
Qvis est, quem tam acerbo casu non mœstum videas & dejectum?

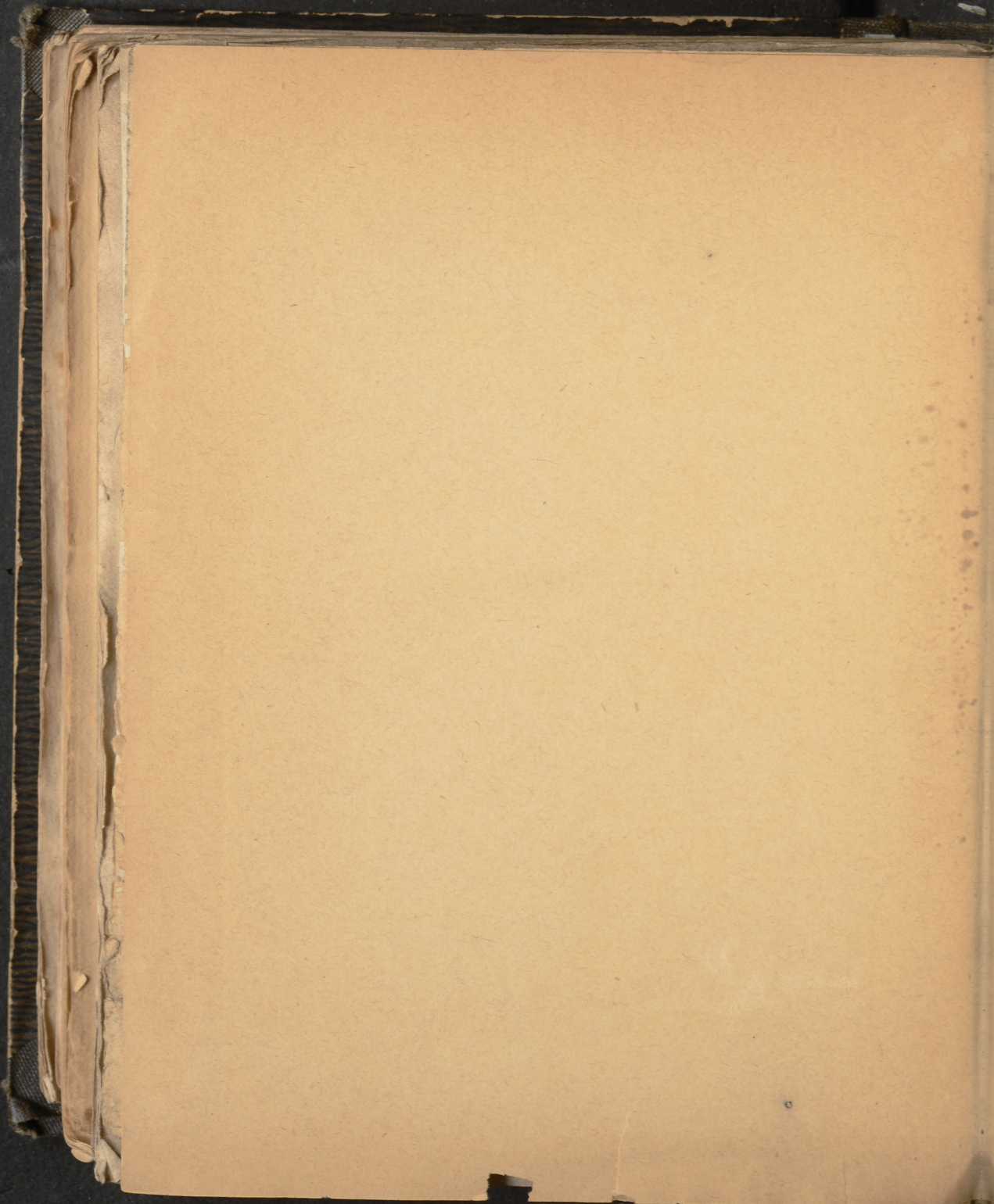
Augustissimos Academiae nostrae Patronos intueris & PRINCIPES;
 Dolorem illi suum seriis lamentis, scriptisque Epistolis, ad fune-
 stum maerorem compositis, aperuerunt; testati, in tantam nos
 sinistro fato redigi Theologorum, non fucatâ, sed verâ, sed soli-
 dâ eruditione inclytorum, penuriam ac paupertatem, ut cum sin-
 gulis, qui moriuntur, ipsa prope eruditio ac litera efferri videan-
 tur. Non dissimulanda hæc PRINCIPUM pietas est. Nam qui
 bona fide Deum colit, etiam amat revereturque; Sacerdotes, Ad Aca-
 demiam oculos convertis? Sine ambitionis metu pronunciare au-
 sim, vix visuram posteritatis nostrae ætatem esse doctorê, vel doctri-
 narum ubertate, vel prudentiæ laude, vel omni denique contentu
 consensuque laudis præstantiorem. Ad illum, qui de rebus Eccle-
 siæ deliberat, judicatque, confessum? Orbatus ille est Senatore
 fortissimo pariter, solertissimoque, qui optimâ conscientiae fiducia
 semper & dicere ea & facere studuit, quibus jus cuique intemera-
 tum reddi & sacrorum cœtuum salutem confirmari maximè & sta-
 biliri credidit. Ad Ecclesias, fidei ejus concreditas, earumque mi-
 nistros? Amiserunt illi antistitem magni exempli ac ducem, quo vi-
 vente adversus omnes injurias tuti erant ac securi. Ad Filiam,
 ad Sorores, ad amplissimæ dignationis in Dicasterio Sverinen-
 si Fratrem, ad reliquam necessitudinem? Iis sollicito Parente & a-
 mantissimo fratre privatis vulnus hoc altius in imo pectore hæret,
 quam ut verbis efferri possit. Ad amicos denique, qui in ejus con-
 suetudine jucundissimâ magnum vitæ suæ fructum posuerunt? At
 his nihil aliud nisi indelebilem in animis, quoties ejus recordaturi
 sunt, cruciatum reliquit. De me ipso quid dicam? Qui orbus nunc
 sum optimo fravissimoque amico, (nam non quoquam facile
 nostri ordinis familiarius utebatur) qui nunc, Jonathane meo de-
 stitutus, cujus amor admirabilior mihi fuerat fœminarum amore,
 in perpetuo squallore hæreo, quamquam publica mala inusitatum
 mihi infligant dolorem, non minus tamen me commovet & per-
 cellit privatae jacturæ sensus. Heu, JUSTE CHRISTOPHORE,
 meus amor, mea delicia! Te tantâ celeritate Tuum deferere
 Pyladem! Eam mihi tam subito incubuisse tempestatem ac pro-
 cellam, ut quos per triennium, (quod tamen vix triduum mihi
 videbatur) sine ullâ querela, sine ullâ dissensione, quacunque in
 vitâ vel prima vel ultima esse solent, conjunxerunt, unum momen-
 tum

tum, tam subitum, tam inopinatum, una, ah quam flebilis, hora,
tam diuturna lege absentiae disjungat! Ego verò, Deum immor-
talẽ! naufragium hoc laborum meorum & curarum, quĩ patien-
ter feram? Quid nunciabo STRYKIO, quid HANNEKENIO,
quid SPENERO, quid KORTHOLTO, quid DIECMANNO,
quid MASIO, quid FRANCKIO, quid WINCKLERO, quid SAND-
HAGENIO, quid RECHENBERGIO, quid SEELIGMANNO,
quid LOCHNERO, quid FALCKIO, quid amicis aliis, quos, ut cæ-
tera, communes hactenus habuimus? Ubi sincerum illud pectus, in
quod consilia mea, desideria mea, gaudia mea, secunda, adver-
sa, liberè conieceram, alibi aut quæram aut inveniam? Quis nos
posthac vel in ædem illam Jacobæam, quam melleâ eloquentiæ Tuæ
ivadâ, excitantibus devotionem nostram diebus festis, haud semel
implevisti, quis in aream Collegii Borealem, quis in atrium Jo-
hannæum, nos unâ euntes, quis unâ sedentes, quis obambulantes,
quis colloquentes, quis adblandientes videbit? Ego verò Te uno
me reputabam felicem, quod omnes studiorum meorum partes
Tibi reddere communes, quod omnes curas in sinum Tuum ef-
fundere, quod comẽantium ad me ex variis orbis partibus epistola-
rum Te reddere participẽ, rerumq; ad Te ab amicis scriptarum pa-
riter compos fieri possem. Ita gaudebamus unâ & unâ tristabamur.
Ita ædificare invicem in scientiâ nitebamur & pietate. His tantis
bonis exutus quasi in solitudine nunc dego, nec quidquam mihi
superest, quam ut dolore brevi consumar & infelicitatem interea
meam acerbis lacrymis deplem. Tu verò in fortunato ævo,
quamquam mei, ut omnino spero, memor, degis. Tu terq; qua-
terq; beatus ad eas sanctorum sedes elatus nunc es, in quibus ori-
gini Tuæ & summo bono conjunctus vivis. Frueris nunc altâ quiete
& Deum Dominumq; Tuum, quem propitium Tibi hic semper ha-
buisti, ex propinquo adspicis. Uteris forte Tuâ & lætaris. Nos
equidem, nostrasqve spes dejecit inexsuperabilis fatorum vis & de-
cretoria illa hora, quæ præclarissimis quibusvis cœptis, priusquam
consummata sunt, imponit finem; magnarum rerum, quas Te su-
perstite moliti sumus, expectationem frustrata est. Exiguo Tu
nunc clauderis tumulto, qui curâ & animi studio patriæ fines jam-
diu excesseras. Quamquam quid dico, eum concludi, qui totum
orbem pro domicilio habet? Qui per omnium gentium posthac
voli-

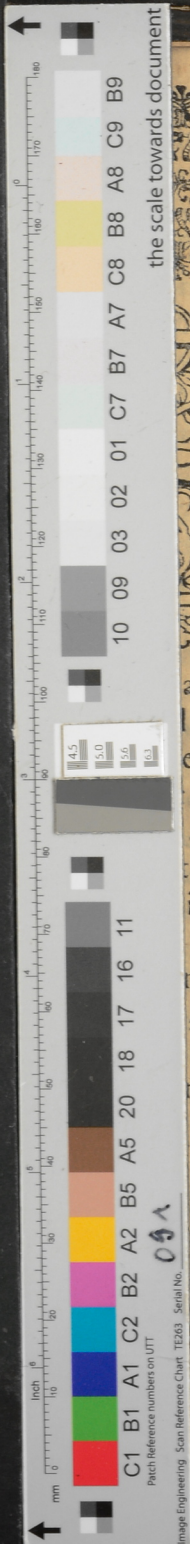
volitabit ora, apud quos veræ eruditionis & decus unquam erit & pretium. Qui enim ingenii opibus & animi contentione non uni tantum prodesse, sed omnibus studuerunt, ij nec uno loco vivunt, nec seculo uno. Horum vita non consumitur annis, sed ab æternitatis diuturnitate capit vires & tempore ipso major meliorq; efflorescit. Quæcumq; fama viros doctos viventes adhuc prosequitur, ea, quia sine aliorum invidiâ non est, & rara est, & plerumq; minor, quam debet. At ea, quæ post exequias manet, quando emoritur cum corporis cadavere livor, immensa est, sine fine est, supra hominum & temporum injuriam est. Tu itaque, beatissima in cœlis anima, Anima, jam in hoc mundo DEO tuo proxima, candida anima, anima innumeris nobis suspiriis, immò lacrymis, desiderata, quæ encomio nunc omni superior es, quæ nec inquietaris ullis amplius affectibus, nec aliorum odio raperis in diversa, quæ domicilio nunc gaudes, angelicæ tuæ naturæ ac æternitati consentaneo, quæ nec angeris moerore, nec metu contremiscis, nec spe longâ maceraris, quæ frueris incorruptâ beatitudine & rerum omnium in conjunctione Tuâ cum Christo affluentia, vale, anima beata, vale, æternumq; vale. Cæterum dum jacturam nostram inexpiabili cum luctu deflemus, ingens nobis in Serenissimo Duce, FRIDERICO WILHELMO, ingens in iis, qui ad tanti PRINCIPIS sedent aures, spes est. Vestrum implorat Academia nostra, Collegium imprimis Theologicum, auxilium, vestram trepida anxique deposcit opem. Vestro patrocinio, Vestro in bonas literas amor tota se, in ferali moerore posita, credit. Si doctorem nobis dederitis & eruditione solidâ excellentem & prudentiæ Christianæ artibus inclytum & pacis veritatisq; studia æquâ amantem & famam SCHOMERIANI nominis pari successu propagantem, tum verò & de sublato in SCHOMERO nostro tanto præsidio parcius dolebimus, & Scholæ nostræ annales officium Vestrum, quod Deo, quod Reipublicæ, quod nobis debetis, perpetuò prædicabunt. Postremò Vos alloquimur, Cives, qui doctoris Vestri excessu moerore toti circumfusi & debilitati estis, dumq; funus ejus ex adibus Mesoselenianis hodie solenni pompâ effertur, brevi verborum sententiâ cum Metello Macedonico dico: ITE, FILII CELEBRATE EXEQVIAS; NUNQVAM MAJORIS CIVIS FUNUS VIDEBITIS.

P. P. Sub Sigillo Facultatis, XXI. Apr. MDCXCIII. Convenietur in æde D. Jacobo sacratâ, post horam primam.

Quidem diversæ passim Philosophiæ
circumferuntur descriptiones, quas
singulas, & recensere, longum; & ad
rationis, in præsentiarum, libellam re-
vocare, tædiosum foret. Antiquissi-
mam ego primâ facio: tanquã à Philo-
sophorû, quos habemus, Primatè la-
tâ, omniumque, rectè philosophanti-
um, calculò, hactenus approbatâ Pla-
tonis ea est, digna profectò Authore,
ab us tantum vòculis, MEDITATIONE, puta,
lvatur. Censebat Divinus ille Vir, tantò nos eva-
es, quantò vivaciùs consideremus mortem. Ne-
ipso falsus est, cùm, quodcunque in Philoso-
, circa mòrtis meditationem reperiamus. Mor-
, quæ rectam vivendi rationem monstrat, atque
it, quales esse in morte desideramus. Ea, animum
quæ à verò nos abducere, aut aliquam, nomini
m notam inurere possunt. Ea est, quæ do-
, timorem pellit, tranquillitatem inducit;
scasuum animum varietates firmat, adversus
reddit, quando omnia ab eodem impedi-
tantò paratior sit, sicubi res exiger, statim,
quando est faciendum, statim exire, quo ali-
ndum, tabernaculo suo. Quæ enim ista mor-
st, aut socordia, cùm cognati simus DEO, cùm
terris animal, præter hominem, cognitione.
DE